

**TEHNIČKA UPUTA DRŽAVNOG IZBORNOG
POVJERENSTVA PRIPREMLJENA U SURADNJI S
HRVATSKIM ZAVODOM ZA JAVNO ZDRAVSTVO**

**GLASANJE NA DAN IZBORA I OSIGURANJE
EPIDEMIOLOŠKE ZAŠTITE SVIH SUDIONIKA
NA BIRAČKIM MJESTIMA
U USTANOVAMA SOCIJALNE SKRBI**

1. UVOD

Predsjednik, zamjenik predsjednika, članovi i zamjenici članova biračkog odbora (dalje: članovi biračkog odbora) i promatrači ne mogu obavljati te dužnosti ako imaju povišenu tjelesnu temperaturu i/ili respiratorne simptome ili su zaraženi sa SARS-CoV-2 (COVID-19) ili im je izrečena mjera samoizolacije. Ako razviju simptome karakteristične za SARS-CoV-2 (COVID-19) tijekom izbornog dana, **dužni su odmah napustiti biračko mjesto i javiti se telefonom nadležnom liječniku.**

Preporučuje se biračima da u jutarnjim satima izmjere tjelesnu temperaturu. Ako je u jutarnjim satima tjelesna temperatura viša od 37,2 °C i/ili ako birači imaju respiratorne simptome ili druge simptome karakteristične za SARS-CoV-2 (COVID-19), preporučuje se biračima da se jave telefonom nadležnom liječniku.

Biračima kojima je dijagnosticirana zaraza sa SARS-CoV-2 (COVID-19) neće se moći osigurati glasanje s obzirom da im je izrečena mjera izolacije (čl. 21. Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti), a koja uključuje i zabranu kontakata sa svim drugim osobama, pa samim time i kontakta sa članovima biračkog odbora.

Članovi biračkog odbora i promatrači nose maske za usta i nos (dalje: maske) cijelo vrijeme boravka u ustanovi socijalne skrbi (dalje: ustanova) te ih skidaju kod kuće, a u ustanovi samo kada jedu i piju. Maska se može zamijeniti novom maskom sukladno uputama. Članovi biračkog odbora i promatrači nose rukavice cijelo vrijeme boravka u ustanovi, ali se rukavice povremeno dezinficiraju, skidaju i zamjenjuju novim rukavicama, dok ustanovu napuštaju bez rukavica.

Predsjednik, odnosno zamjenik predsjednika biračkog odbora ili s njihove strane zadužen član biračkog odbora vodi evidenciju članova biračkog odbora i promatrača, s naznakom točnog vremena njihovog dolaska i odlaska s biračkog mjesta.

2. BIRAČKO MJESTO

Ovlaštene osobe ustanove vode brigu o tome da je biračko mjesto oprano uobičajenim sredstvima za čišćenje za koje je poželjno da sadržavaju i dezinfekcijsko sredstvo, uključujući i sanitarne prostorije. U svim sanitarnim čvorovima trebaju biti osigurani sapun i jednokratni ručnici (papirnati ubrusi) za ruke, te kanta za otpatke u kojoj se nalazi vrećica. Ovlaštene osobe ustanove vode brigu o tome da se biračko mjesto dan nakon izbornog dana dezinficira sukladno uputama.

3. BIRAČKI ODBOR

3.1. Uređenje biračkog mjesta, priprema biračkog odbora za početak glasanja i organizacija rada biračkog odbora

- Prostoriju u kojoj se nalazi biračko mjesto (dalje: prostorija) potrebno je temeljito prozračiti, a prozračivanje je potrebno više puta ponoviti tijekom dana. Ako vremenske prilike dozvoljavaju, ostavlja se prozor stalno otvoren.
- Glasački paravani (kojima se štiti tajnost glasanja) postavljaju se tako da su birači pri glasanju međusobno udaljeni na najmanje 1,5 metar.
- Glasačke kutije postavljaju se tako da se između glasačke kutije i članova biračkog odbora te drugih osoba osigura razmak od najmanje 1,5 metar.
- Predsjednik, odnosno zamjenik predsjednika biračkog odbora na ulazu u prostoriju na vidljivo mjesto postavlja dezinficijens za ruke.
- Prije početka rada, predsjednik, odnosno zamjenik predsjednika biračkog odbora određuje jednog člana biračkog odbora koji je zadužen za nanošenje, odnosno kontrolu nanošenja dezinficijensa na ruke birača i promatrača, pri ulasku i izlasku iz prostorije.
- Rad biračkog odbora mora biti organiziran tako da članovi biračkog odbora bez prijekne potrebe ne napuštaju ustanovu sve do završetka prebrojavanja glasova, a ako članovi biračkog odbora moraju napustiti ustanovu, prilikom povratka u ustanovu moraju detaljno dezinficirati ruke i staviti novu masku, rukavice i nazuvke za obuću.

3.2. Rad biračkog odbora za vrijeme glasanja

- Članovi biračkog odbora moraju međusobno održavati fizički razmak od 1,5 metra.
- Članovi biračkog odbora obavezno nose maske, rukavice i nazuvke za obuću.
- Članovi biračkog odbora moraju redovito dezinficirati ruke/rukavice te ne dodirivati lice, usta, nos i oči rukama/rukavicama (rukavice se dezinficiraju kao što se dezinficiraju ruke bez rukavica). Ako je potrebno tijekom glasanja dodirivati lice, usta, nos, oči ili namjestiti masku, prije toga je nužno dezinficirati ruke/rukavice.

- Zabranjeno je jesti i piti u prostoriji. Ako član biračkog odbora treba za vrijeme glasanja jesti i piti, mora skinuti rukavice, dezinficirati ruke i napustiti prostoriju. Ako član biračkog odbora treba za vrijeme glasanja izaći iz objekta u vanjske prostore objekta, pri izlasku treba dezinficirati ruke/rukavice. U prostoriju se vraća s maskom te dezinficira ruke/rukavice.
- Članovi biračkog odbora vode brigu da se površine koje su se dodirivale tijekom glasanja (kvake, stolovi, kemijske olovke i slično) više puta dnevno prebrišu dezinficijensom.

3.3. Glasanje izvan biračkog mjesta u ustanovi

- Biračko mjesto u pravilu se formira u predvorju ustanove, gdje se obavlja i proces glasanja. Ako neki od birača ne može pristupiti biračkom mjestu, članovi biračkog odbora mogu posjetiti tog birača te mu omogućiti glasanje u hodniku ispred prostorije (sobe) u kojoj se nalazi, a ako birač nije u mogućnosti izaći na hodnik, onda će se glasanje obaviti u prostoriji (sobi) u kojoj se birač nalazi. Ovlašteni djelatnik ustanove vodi brigu o osiguranju epidemioloških mjera prilikom takvog glasanja.
- Članovi biračkog odbora koji posjećuju birača nose sa sobom dezinficijens za ruke te dezinficiraju rukavice prije i poslije svake posjete pojedinom biraču. Dezinficijensom se dezinficiraju i ruke birača prije i poslije glasanja.
- Nakon što posjete više birača, članovi biračkog odbora dezinficiraju rukavice, skidaju ih i odlažu u vrećicu koju članovi biračkog odbora moraju nositi sa sobom. Potom dezinficiraju ruke i stavljaju novi par rukavica. Po povratku na biračko mjesto, vrećica s korištenim rukavicama odlaže se u kantu za otpatke u kojoj je vrećica.
- Nakon što su omogućili glasanje biračima koji ne mogu pristupiti biračkom mjestu, članovi biračkog odbora po dolasku na biračko mjesto najprije dezinficiraju rukavice i potom omotnicu s glasačkim listićem kao i sav drugi izborni materijal predaju predsjedniku biračkog odbora, skidaju rukavice s ruku, odlažu ih u kantu za otpatke u kojoj je vrećica i dezinficiraju ruke.

3.4. Rad biračkog odbora nakon zatvaranja biračkog mjesta – prebrojavanje glasova

- Niti jedna osoba ne može prebrojavati glasove niti promatrati prebrojavanje ako ima povišenu tjelesnu temperaturu i/ili respiratorne simptome.
- Članovi biračkog odbora, nakon zatvaranja biračkog mjesta, dužni su temeljito prozračiti prostoriju i prebrisati površine dezinficijensom na bazi alkohola ili drugog sredstva s deklariranim virucidnim djelovanjem, prema uputama proizvođača. Kad se prebrisane površine osuše, pristupa se prebrojavanju glasova.
- Promatrači trebaju biti udaljeni najmanje 2 metra od stola na kojem članovi biračkog odbora prebrojavaju glasačke listiće.
- Tijekom rukovanja s glasačkim listićima, članovi biračkog odbora ne smiju rukama/rukavicama dodirivati lice, oči, usta i nos. Ako je potrebno dodirivati lice, usta, nos, oči ili namjestiti masku, prije toga je nužno dezinficirati ruke/rukavice.

- Članovi biračkog odbora koji rukuju glasačkim listićima i sastavljaju zapisnik o radu biračkog odbora trebaju biti međusobno udaljeni minimalno 1,5 metra.
- Po završetku prebrojavanja glasova, a prije sastavljanja/potpisivanja zapisnika o radu biračkog odbora, članovi biračkog odbora dužni su dezinficirati ruke/rukavice.
- Nakon potpisivanja zapisnika o radu biračkog odbora, članovi biračkog odbora dužni su ponovno dezinficirati ruke/rukavice.

4. BIRAČI

- Birači su dužni, prilikom ulaska u prostoriju, omogućiti da im član biračkog odbora nanese dezinficijens na ruke ili sami nanijeti dezinficijens na ruke.
- Preporučuje se da birač sa sobom donese kemijsku olovku kojom će glasati. Donošenje vlastite kemijske olovke, međutim, ne isključuje obvezu birača dezinficiranja ruku na ulazu i na izlazu iz prostorije.
- Ako birač sa sobom ne donese kemijsku olovku kojom će glasati, za glasanje se koristi kemijska olovka na biračkom mjestu. Neophodna je pravilna i dosljedna dezinfekcija ruku na ulasku i izlasku iz prostorije, kako bi, između ostalog, istu kemijsku olovku na biračkom mjestu moglo tijekom glasanja koristiti više birača. Pored navedenog, članovi biračkog odbora vode brigu da se tijekom dana u više navrata kemijske olovke na biračkom mjestu obrišu dezinficijensom.
- U prostoriju birači ulaze i izlaze jedan po jedan na način da je razmak među biračima i ostalim prisutnim osobama najmanje 1,5 metar. Birači na red čekaju ispred ulaza prostorije, održavajući razmak od 1,5 metar.
- U prostoriji može istovremeno biti samo onoliko birača koliko je označenih mjesta za glasanje.
- O broju birača na biračkom mjestu vodi brigu član biračkog odbora kojeg je predsjednik, odnosno zamjenik predsjednika biračkog odbora zadužio za nanošenje dezinficijensa, odnosno kontroliranje nanošenja dezinficijensa. Birači se zadržavaju na biračkom mjestu najkraće moguće vrijeme koje je potrebno za glasanje.
- Preporučuje se da birači na biračkom mjestu nose maske.
- Posebno se preporučuje nošenje maski za birače s kroničnim bolestima koje može bitno predstavljaju veći rizik za razvoj težih oblika bolesti SARS-CoV-2 COVID-19 (npr. osobe s kroničnim respiratornim, kardiovaskularnim, malignim bolestima, dijabetesom, imunodeficijencijama, osobe s većim tjelesnih/motoričkim oštećenjima).
- Ako birač koristi masku, kod provjere identiteta, birač nakratko skida masku na udaljenosti od 2 metra od člana biračkog odbora, koji je zadužen za provjeravanje identiteta birača, kao i od drugih osoba.
- Birači ne trebaju nositi rukavice osim ako imaju oštećenja kože i noktiju na rukama.

5. PROMATRAČI

- Prava i obveze promatrača propisani su Obvezatnim uputama Državnog izbornog povjerenstva broj Z VII o pravima i dužnostima promatrača.

- Promatrači su, prije ulaska u prostoriju, dužni omogućiti da im član biračkog odbora nanese dezinficijens na ruke ili sami nanijeti dezinficijens na ruke.
- Predsjednik, odnosno zamjenik predsjednika biračkog odbora vodi brigu da je razmak između promatrača međusobno i ostalih osoba najmanje 1,5 metar.
- Promatrači obavezno nose maske, rukavice i nazuvke za obuću. Navedenu zaštitnu opremu osiguravaju sami promatrači ili njihovi predlagatelji.
- Predsjednik, odnosno zamjenik predsjednika biračkog odbora vodi brigu da promatrači nose maske, rukavice i nazuvke za obuću i ovlašten je udaljiti promatrače sa biračkog mjesta ako promatrači navedenu zaštitnu opremu ne nose.
- Promatranje rada biračkog odbora mora biti organizirano tako da promatrači ne napuštaju ustanovu sve dok ne završe promatranje rada biračkog odbora. S ciljem ostvarenja navedenog, predlagatelji mogu odrediti najviše jednog promatrača za promatranje rada svakog pojedinog biračkog odbora, a ne izmjenjivati promatrače tijekom izbornog dana.
- Zabranjeno je jesti i piti u prostoriji. Ako promatrač treba za vrijeme glasovanja jesti i piti, mora skinuti rukavice, dezinficirati ruke i napustiti prostoriju. Ako promatrač iznimno treba za vrijeme glasovanja izaći iz objekta u vanjske prostore objekta, pri izlasku treba dezinficirati ruke/rukavice. U prostoriju se vraća s maskom te dezinficira ruke i stavlja rukavice.

6. OSTALE OSOBE PRISUTNE NA BIRAČKOM MJESTU

- Osim članova biračkog odbora, birača i promatrača, na biračkom mjestu mogu biti samo ovlaštene osobe ustanove i zdravstveni djelatnici ako je to nužno za skrb o biračima kao korisnicima tih ustanova i osiguranje epidemioloških mjera na način na koji je to propisano točkom 3.3. al. 1. ovih Tehničkih uputa.

7. OPĆE UPUTE HRVATSKOG ZAVODA ZA JAVNO ZDRAVSTVO

Upute za korištenje dezinficijensa za ruke:

Ruke je potrebno dezinficirati pri ulasku i izlasku iz ustanove na sljedeći način:

- sredstvo za dezinfekciju treba nanijeti na suhe i čiste dlanove u količini od 1 do 2 ml (obično jedan potisak, ili prema uputama proizvođača),
- dlanove i područje između prstiju treba protrljati dok se ne osuše, a sredstvo nije potrebno ispirati,
- treba paziti na dostatnu upotrebu dezinficijensa za ruke i obavezno javiti zaduženoj osobi kada je sredstvo u dozatoru pri kraju, a kako bi se osiguralo novo.

Upute Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo za čišćenje i dezinfekciju:

- Bez oboljelih od COVID-19: <https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2020/03/Ciscenje-i-dezinfekcija-prostorije-bez-obiljelih-od-COVID-19-2.4.2020..pdf>

- Osobe pod sumnjom ili oboljele od COVID-19: <https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2020/03/Ciscenje-i-dezinfekcija-prostora-u-kojima-je-boravila-osoba-pod-sumnjom-COVID-19-2.4.2020..pdf>
- Upute za korištenje zaštitnih maski: <https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2020/03/Maske-za-lice-1.pdf>